Initiatiefvoorstel

Onderwerp : Loslaten vereiste van ingezetenschap fractievolgers
Indiener : H.J. Meerdink

Global Goals
Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:

Beslispunten
- Artikel 5 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Aalten 2021 (RvO) zodanig aan te passen, dat het vereiste van ingezetenschap van de gemeente Aalten voor fractievolgers komt te vervallen.

  Dat betekent dat lid 3 van dat artikel als volgt komt te luiden:
  “De artikelen 10 -met uitzondering van het vereiste van ingezetene van de gemeente-, 11, 12, 13 en 15 van de wet zijn van overeenkomstige toepassing op fractievolgers.”

Waarom dit besluit nemen
- De gemeenteraad als collectief en de individuele raadsleden hebben een steeds groter wordende rol en verantwoordelijkheid in het lokale bestuur. De samenleving en het besturen van een gemeente wordt complexer, mede door het toenemende aantal taken die een gemeente dient uit te voeren. Dat maakt dat het takenpakket en de werkdruk van de fracties en hun leden ook toeneemt.

  De wet staat toe dat de raad functionarissen benoemd, die in bij ons de beeld- en oordeelvormende vergaderingen zitting mogen hebben. In Aalten noemen we deze functionarissen fractievolgers. Naast het voeren van het woord namens een fractie in de genoemde vergaderingen, ondersteunen zij ook op andere vlakken de fracties. Heden ten dage is het bijna ondoenlijk om zonder fractievolgers op een goede wijze als raadsfractie te kunnen functioneren.

  In de praktijk zijn er onwenselijke vereisten gesteld aan het fractievolgerschap, waardoor de raad zich onnodig belemmerd. De spreekwoordelijke vijver waaruit de fracties moeten vissen, is onnodig beperkt. Dit voorstel voorziet in het wegnemen van een bepaalde belemmering, te weten het vereiste van ingezetenschap.

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
De wet stelt eisen aan het raadslidmaatschap. Ingevolge de Gemeentewet dienen raadsleden onder meer:
-
  - inwoner van de gemeente Aalten (werkelijke woonplaats) te zijn;
  - ouder dan 18 jaar te zijn;
  - niet uitgesloten te zijn van het kiesrecht; en
  - geen onverenigbare functies hebben.

In artikel 5, derde lid van het RvO worden dezelfde vereisten gesteld aan het fractievolgerschap.

Argumenten

In de praktijk werkt dit onnodig belemmerend, met name als het gaat om het vereiste van ingezetenschap. Het is juist in het belang van de (besluitvorming van de) raad dat vooral naar de kwalitatieve bijdrage van een fractievolger wordt gekeken. En mijn mening is dat de kwaliteit van een fractievolger niet afhankelijk is van de plek waar hij of zij woont. Het gaat vooral om de motivatie en -uiteraard- aantoonbare affiniteit en/of binding met onze gemeente.

Woonplaatsvereiste
De reden dat raadsleden in hun eigen gemeente woonachtig moeten zijn, is dat dit garandeert dat het raadslid direct betrokken is bij de besluiten die de inwoners aangaan. Hij/zij is direct onderdeel van de lokale samenleving en "ervaart" welke invloed de door de raad genomen besluiten hebben. Op dit moment passen we deze redenering ook op onze fractievolgers toe.

Fractievolger is geen raadslid
Fractievolgers hebben een zelfde soort functie in onze gemeente(raad) als raadsleden, met het belangrijke verschil dat fractievolgers géén besluiten nemen. Fractievolgers zijn lid van raadscommissies[1], die volgens de Gemeentewet[2] tot taak hebben: "besluitvorming van de raad voorbereiden" en "met het college of de burgemeester overleggen".

Gelet op dit wezenlijke onderscheid en kijkend naar de functie van een fractievolger (commissielid), rijst de vraag of het vereiste van ingezetenschap per se nodig is voor het op een passende wijze functioneren van een fractievolger. Het staat buiten kijf dat kennis van en affiniteit met de gemeente meer dan wenselijk is, maar dat is wat mij betreft niet per se gekoppeld aan het vereiste van ingezetenschap.

Ik redeneer hierbij als volgt: Iemand (persoon A) die een maand woonachtig is in Aalten en verder geen enkele geschiedenis of affiniteit met onze gemeente heeft, mag "gewoon" tot fractievolger worden benoemd. Een geboren en getogen Aaltenaar (persoon B), die 37 jaar in de gemeente heeft gewoond, gewerkt, gerecreëerd, etc. mag niet meer fractievolger zijn als hij/zij 2 km buiten de gemeentegrens woont. Dan vraag ik me af, wie kan kijkend naar de rol van de fractievolger, deze beter invullen – persoon A of persoon B?

De raad is het orgaan dat de fractievolger (op voordracht van een fractie) benoemt. Per geval kan de raad beoordelen of het wenselijk is een fractievolger wel of niet te benoemen. Het loslaten van dit criterium zal er niet toe leiden dat er opeens een "wildgroei aan fractievolgers van buiten" zal komen. Uiteindelijk zijn de fracties én de gemeenteraad daar zelf bij. Die zijn volwassen genoeg om op een verstandige wijze om de gaan met de voordracht en benoeming van een fractievolger.

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

- Aan de voorgestelde aanpassing van het RvO zijn geen financiële consequenties gekoppeld.

Bijlagen

- Geen

Aalten, 27 mei 2026

De indiener,

H.J. Meerdink

[1] Bij ons in Aalten de Beeld- en oordeelvormende vergaderingen
[2] Artikel 82 Gemeentewet